

Betänkandet SOU 2017:88
Nästa steg? Del 2 Förslag för en stärkt minoritetspolitik
Ku2017/02410/DISK

Sammanfattning

Lindesbergs kommun ser positivt på att utredningen fokuserar på statliga myndigheter och övriga aktörer på nationell nivå, i arbetet med nationella minoriteter. Utan adekvat stöd från dessa, försenas, försvåras och fördyras arbetet i kommunerna, när alla måste uppfinna egna sätt att driva arbetet. Detta också kan leda till ojämlikhet för medborgare i landet i hanteringen av NM-rättigheterna. Stöd på respektive område, ökar kunskapen och därmed förståelsen av vikten av att arbeta med frågorna på regionala och kommunala nivåer.

3.2.2 Förskola, grund- och gymnasieskola

Att använda termen, *väsentlig del*, förtydligar mer än *delvis*, att det måste finnas kvalitet i arbetet. Men hur löser vi i förvaltningskommuner att vi bör tillhanda förskola helt eller till väsentlig del på NM-språket, när det är svårt att få tag på personal överhuvudtaget? Vad händer om vi inte får tag på personal, varken behörig eller lämplig personal inom förskola och grundskola?

Att lyfta status på språken på nationell nivå kan underlätta för oss i små kommunerna att nå elever som vill ha undervisning på NM-språk. Att erbjuda för alla yrkesgrupper som behövs i service av NM-rättigheter kompletteringsutbildningar, skulle vara ett sätt.

3.4 Förvaltningsmyndigheter och samhällsservice

Lindesbergs kommun är positiva till att statliga myndigheter ges i uppdrag att finna stödjande former för arbetet och ansvara för vissa översättningar. Mycket av det kommunala arbetet med NM skulle underlättas.

3.4.5 Gällande översättningar är det viktigt att relevanta blanketter är tvåspråkiga, dels för att många individer behöver båda språken för att förstå, exempelvis facktermer, dels för att personal, anhöriga och övriga stödpersoner som inte talar språket, ska kunna hjälpa till med att fylla i formulär tillsammans med medborgare som talar minoritetsspråk. Detta

har framkommit som önskemål i samråd med sverigefinnar Lindesbergs kommun.

3.5.2 Radio- och tv-sändningar

Vi stödjer förslaget att tv-sändningar på finska skulle behöva utökas, men också att tillgängligheten måste bli enklare. I dag finns inte tillgång till sändningar av t.ex. TV Finland överallt i landet. Av demokratiska skäl bör sändningar finnas tillgängliga för alla, och inte vara beroende av betalkanaler som inte alla har tillgång till. Idag är det svårt att tillgodose behovet av finska sändningar på serviceboenden i vår kommun. SVT skulle kunna, i samarbete med finska motsvarigheten YLE, sända vissa av deras finska program, i liknande form som Kunskapskanalen. Ett specifikt stöd skulle kunna vara att regionala radio-sändningar återinförs.

3.6.1 Tvåspråkig personal hos kulturella organ

När majoritetsfolket ska tolka minoritetsfolket, sker det inte alltid ur rätt perspektiv. Språket i sig är kanske inte det allra viktigaste, utan den kulturella förståelsen, vilket också ättlingar till språkbärare ofta har, även om de inte talar språket.

3.7.7 Vård- och omsorg på minoritetsspråk

Om man utesluter termen rättighet och fokuserar på behov av tvåspråkighet, så finns den mest inom vård och omsorg, både inom kommuner och landsting. Att få tala sitt eget språk i dessa sammanhang är en mänsklig rättighet och ur vårdperspektiv en säkerhetsfaktor. Samtidigt finns brist på både personal och tvåspråkig personal. Här borde kompletteringsutbildningar anordnas för att stimulera personal att använda sitt minoritetsspråk.

4. Behovet av förbättrade beslutsunderlag

Bristen på underlag och hinder för att samla in statistik är ett problem. (Anmärkningsvärd skillnad är t.ex. att landets skolor beräknat att det finns 9000 berättigade av undervisning i modersmålet finska, medan SCBs och även svenska kyrkans statistik visar, att det finns mer än 20 gånger fler berättigade i åldersgrupperna 0-19 år. (SOU 2017:91)

Vår problematik är att kommunens arbete med att nå ut till hela fokusgruppen vid kartläggningar, inte ger full tillförlitlighet om behoven av service. De som svarar på kartläggningar är aktiva medlemmar i finska föreningar, det vill säga cirka en femtedel av alla berättigade i första generationen, få procent i övriga generationer.

Osäkerhet råder om vad personuppgiftslagen ger kommunen för rättigheter att fråga efter behovet av service direkt av fokusgruppen.

Vi ser därför positivt på förslaget att forska efter alternativa metoder för att samla in fakta.

I detta ärende har Kommunstyrelsen beslutat.